

SIVARI

NUMERO 6/83

MATKALLA VANKILAAN

Jorma H

Antero H

Eino H

Teijo K

Jukka K Jari H

Tarmo K Lassi K

Harri L

Ismo L Vesa V

Otso M

Ari M

Jari N

Seppo S Seppo H

Petri T

Matti J Mikael K

Lars W

Jorma V

Arto A

Esa T

Harri V

Pertti H

Pekka I

PERTTI HAAPARANTA

Jari A

Keijo H

Heikki S

Timo P

Seppo S

Matti M

Timo R

Harri S

Risto T

Ilkka S

Kalle V

**OIKEUSMINISTERI:
PESEN KÄTENI**

SISÄLTÖ

- 3 sivarit vankilaan ?
- 4 loppuvuoden noteeratut
- 6 sivariliitto vetosi taxelliin...turhaan ?
- 7 atl uusiksi
- 8 "perustelemattomien päätösten kierteessä"
- 9 vetoamus työssäkäyville jäsenille
- 10 siviilipalvelu, uskottavuus, kriisiaika
- 14 avustuksia sivareille
- 15 rauhantyon palkinto sivareille
sivarit kävivät tampereella
- 17 sotilasaikakauslehden lukijalle
- 18 koulutusta...
- 19 verot rauhan työhön
- 23 pasifisti - huono rakastaja ?
- 24 alueuutisia
- 28 radiosta kuunneltua
- 29 kirkon sivarit ja väestönsuojelu
- 32 rikos ja rangaistus
- 34 jyvaskylän talvi
- 36 resumé
- 38 myytävänä
- 39 aluekontaktit

SIVARIN tätä numeroa kähmivät kokoon mm. Keijo Luoto, Antti Marttinen, Matti Melender (vast), Jukka Viitanen ja Jouko Väänänen. Sivareita kaikki tyynni.

MIELIENOSOITUS
MIELIPITEENVAPAUDEN
PUOLESTA 10.1.84

SIVARIT VANKILAAN ?

Kauppatorin rannassa presidentinlinnan edessä
tiistaina 10. tammikuuta 1984 klo 12.00

Pertti Haaparanta, ensimmäinen niistä 25:stä siviilipalvelukseen hakeneista aseistakieltäytyjistä, jotka parin viime vuoden aikana ovat saaneet 9 kk:n vankeustuomion, ALOITTA A MIELIPIDEVANKEUTENSA HELSINGIN LÄÄNIN VANKILASSA 10.1.1984.

Tuomion syynä on väkivallan vastaisessa vakaumuksessa pysyminen asevelvollisten tutkijalautakunnan hylkäävästä päätöksestä huolimatta. Vakaumuksensa mukaisesti Pertti edelleen kieltäytyi hänelle osoitetusta armeijapalvelusta, mistä oli seurauksena vankeustuomio.

Saako tämä olla arkipäivää Suomessa vuonna 1984 ?!

Tule esittämään vastalauseesi tapahtuneelle oikeudenloukkaukselle ja ilmaisemaan solidaarisuutesi Perttille ja muille tutkijalautakunnan hylkäämille aseistakieltäytyjille. Yksikin mielipidevanki sivistysmaassa on liikaa. Nyt heitä on tulossa kymmenittäin.

Lisätietoa saat Siviilipalvelusmiesliitosta
puh. 90/140427.

LOPPUVUODEN NOTEERATUT

Tuskin on amerikkalainen neljän tähden kenraali Paul X. Kelly kajauttanut ilmoille toiveensa, että Amerikan kansa rojahtaisi polvilleen kiittämään Jumalaa siitä, että omat pojat ovat päässeet tositoimiin lopultakin ja arkkipiispa John Vikström julkituonut klerikaaliset typeryytensä sekä osoittanut kirkon todellisen paikan rauhanlinjassa kun eduskunnan puhemies Mikko Pesälä ilmoitti että puheet ydinaseettomasta Pohjolasta on lopetettava: "Se on pelkkä haave, eikä nyt pidä puhua haaveista, kun tarvitaan konkreettisia toimia".

Haaveita on monenlaisia: jotkut uneksivat tasavertaisuudesta, rauhasta, asunnoista, ruuasta, toiset tuhosta ja sodasta; jälkimmäisten haaveista on useimmiten totta tullutkin. Pesälä ehdottaa matalatutkajärjestelmän kehittämistä ja risteilyohjusten torjuntaohjusten hankkimista. Tämähän tekee kansalaisten olon turvalliseksi? Eivät kai suurvalta-psykopaatit sentään niin typeriä ole, että pitäytyvät hyökkäämästä vihollista vastaan kun tietävät, että suomalaisilla on tutkia? Pesälä, aivan kuin liian moni muukin tämän maan poliitikoista, hammottaa maailmankuvaansa pyssynperää tuijottamalla.

Itsenäinen Suomi?

Suomi valtiona itsenäistyi kuusikymmentäkuusi vuotta sitten, mutta suomalainen ajattelun itsenäisyys on vielä keskeneräistä. Suomea ja suomalaisia vaivaa itsetunnon puute, erilaiset säännöt, normit ja "käytännöt" pannaan määräämään käyttäytyminen. Suomalaiset kärsivät alemmuuden tunteesta, jota kompensoidaan jääräpäisyydellä ja joustamattomuudella. Tässä maassa hyväksytään se, mikä on samanlaista. Massasta erottuvat pyritään pukkaamaan ulkopuolelle. Joukosta erottuva on uhka epäkypsälle itsetunnolle.

Grass "herjaa" asevoimia

Tunnettu länsisaksalainen kirjailija Günter Grass on joutunut kotimaassaan vaikeuksiin kehottaessaan kaikkia nuoria miehiä kieltäytymään asepalveluksesta, koska Liittotasavallan armeija on euro-ohjusten myötä jättänyt perustuslain pohjan ja tullut alistetuksi hyökkäyssodan valmistelulle. Liittokansleri Helmut Kohl sanoo Grassin syyllistyneen asevoimien "häpeälliseen herjaamiseen". Grass taas syytti vallassaolevia "heikkomielisyydestä". Ajattelun itsenäisyys on siis tuomittavaa ja pelottavaa muualakin.

"Me emme ole kenestäkään riippuvaisia"

Maailman suurimmaksi ja mahtavimmaksi terroristivaltioksi heittäytynyt USA havittelee mahdollisesti risteilyohjuksia myös Pohjolaan. Hyödyllisimpänä sijoituspaikkana pidetään

mm. Norjaa, Tanskaa ja Islantia.

Samainen terroristivaltio aikoo myös erota Unescosta, koska järjestö on "uskomattoman yksipuolinen toiminnassaan" ja se vastustaa "vapauden voimia".

Tämä on juuri sitä sekoilua, mistä Eero Silvasti varoitti taannoisessa kolumnissaan: "Me näemme Yhdysvaltain presidentin hymyilevän itsetietoisesti ja tosiasiallisesti ilmoittavan maailmalle saman minkä Hitler puoli vuosisataa sitten: Me emme tarvitse yhteistyötä. Me emme tarvitse vihollistemme myötätuntoa. Me emme rahoita vastustajiemme kokouksia. Me olemme itse maailman herra."

Rauhan puolesta linnaan Turkissa ja Suomessa

Istanbulin sotilastuomioistuin on tuominnut 25 rauhanjärjestön aktiivisia 5-10 vuodeksi vankeuteen. Syyksi ilmoitetaan yritykset kumota Turkin yhteiskuntajärjestys ja pystyttää sen tilalle työläisten diktatuuri. Rauhankomitea vaati ohjelmassaan kilpavarustelun lopettamista ja Turkin eroamista Natosta. Tästä tuomarit järkeilivät että koska molemmat vaatimukset hyödyttäisivät Neuvostoliittoa, joka on kommunistinen valtio, rauhankomitea pyrkii alistamaan yhden yhteiskuntaluokan toisen ylivaltaan.

Myös Suomessa seurataan Turkkilaista suuntausta. Pertti Haaparanta, ensimmäinen niistä 25:stä siviilipalvelukseen hakevista asestakieltyjistä, jotka parin viime vuoden aikana ovat saaneet vankeustuomion, aloittaa tuomionsa kärsimisen 10.1.84.

Olkoon tämä vuoden 1983 viimeinen Sivari omistettu kaikille näille rauhan ja vakaumuksensa puolesta vankilaan joutuville. Samalla muistettakoon myös niitä monia, jotka ovat vakaumuksensa puolesta joutuneet lähtemään maanpakoon.

Matti Melender

PS. ^xErosi jo.

SUOMEEN UUSI RYHMÄ MIELIPIDEVANKEJA SIVARILIITTO VETOSI TAXELLIIN

Suomeen on syntyneissä uusi mielipidevankeiden ryhmä. Omantunnonystävistä siviilipalveluun pyrkineitä nuoria on hylätty asevelvollisten tutkijalautakunnassa entistä enemmän. Kun he edelleen armeijassa ovat pitäneet kiinni vakaumuksestaan, ovat he nyt joutumassa vankilaan. Heistä on tulossa kaikista palveluksesta kieltäytyvien Jehovan todistajien rinnalle uusi suomalainen mielipidevankeiden ryhmä.

Siviilipalvelusmiesliiton tietojen mukaan ainakin 25 asevelvollisten tutkijalautakunnan hylkäämää aseista kieltäytynyttä on jo saanut vankeustuomion ja 12 odottaa parhaillaan oikeudenkäyntiä.

Muutamit tuomituista ovat joutumassa piakkoin suorittamaan vankeusrangaistusta. Ainakin yksi on jo kärsinyt rangaistuksen.

Vankeustuomiot johtuvat asevelvollisten tutkijalautakunnan kiristyneestä linjasta. Viime vuonna lautakunta hylkäsi 18,5 prosenttia siviilipalvelukseen pyrkineistä. Vielä vuonna 1979 hylkäysprosentti oli neljä.

Vankeuteen on tuomittu ne, jotka hylkäävän päätöksen saatuaan ovat vakaumukseensa vedoten edelleen kieltäytyneet palvelemasta armeijassa.

Vetoamus oikeusministerille

Oikeusministeri Taxellille jättämässään vetoamuksessa siviilipalvelusmiesliitto pyytää, että vankilaan tuomitut ja tuomitaan odottavat otettaisiin asevelvollisten tutkijalautakunnassa uudelleen aikaisempaa tarkemmin arvioitaviksi. Liiton mielestä nämä ovat osoittaneet vakaumukseensa kieltäytymällä vankeustuomion uhal-

senen poistamista ATL:sta.

- Lain valmistelu näissä asioissa kuuluu puolustusministeriölle, vastaa Taxell.

Väänänen tiedusteli Taxellilta, mitä mieltä hän on oikeusministerinä siitä, että maahan on tulossa mielipidevankeja ?

- Ne ovat mielipidevankeja teidän määritelmänne mukaan.

- Myös Amnesty Internationalin määritelmän mukaan, totesivat Väänänen ja Viitanen.

- Mutta eivät minun.

...TURHAAN ?

Sivariliiton edustajat Jouko Väänänen ja Jukka Viitanen olivat oikeusministeri Christoffer Taxellin puheilla joulukuun puolivälissä. Tapaaminen ei ollut kovin lohduttava, vaan antoi mielikuvan, että Taxell pyrkii pesemään kätensä koko asiasta.

- Lakia on noudatettu kaikin kohdin, totesi Taxell ykskantaan.

Taxellin mukaan Asevelvollisten tutkijalautakunta, ATL, on riippumaton elin, ja koska oikeusministeriö ei puutu myöskään riippumattomien tuomioistuinten toimintaan, ei se puutu tähänkään asiaan.

Sivariliiton edustajat esittelivät lakiluonnoksen, jossa esitettiin upseerijä-

lakin palvelemasta armeijassa. Liitto edellyttää myös, että tutkijalautakunta perustelisi yksityiskohtaisesti hylkäävät päätöksensä.

Muutamia vankilaan tuomityistä on hyväksytty uudelleen käsittelyssä siviilipalvelukseen. He joutuvat suorittamaan kahden toista kuukauden siviilipalvelun lisäksi yhdeksän kuukauden vankeusrangaistuksen ellei tasavallan presidentti armahda heitä.

Yhden tällaisen aseista kieltäytyneen tasavallan presidentti armahti kesäkuussa. Armahdusanomuksen teki korkein oikeus samalla, kun se tuomitsi kieltäytyjän vankilaan. Korkein oikeus piti siviilipalvelusmääräyksen lisäksi annettua vankeustuomiota kohtuuttomana mutta lain mukaisena.

Nykyisin tutkijalautakunta kuulustelee siviilipalvelukseen pyrkivää noin 15 minuuttia. Hylkäävän päätöksen lautakunta perustelee toteamalla, että vakaumus on jäänyt selvittämättä.

Siviilipalvelusmiesliiton mielestä asevelvollisten tutkijalautakunta olisi kokonaan lopetettava ja siviilipalvelus olisi tehtävä tasavertaiseksi asepalvelun kanssa. Liitto kuitenkin esittää, että ellei lautakuntaa lopeta, sen kokoonpano olisi muutettava.

Liiton mukaan lautakunnan sotilasjäsen olisi korvattava rauhanjärjestöjen edustajalla. Lisäksi lautakuntaan olisi liiton mielestä otettava myös nuorisotyöhön perehtynyt henkilö. Keväällä kansanedustajille tekemänsä kyselyn pohjalta liitto uskoo, että eduskunta hyväksyisi nämä kokoonpanomuutokset.

Palvelu rauhantyöksi

Siviilipalvelusmiesliitto haluaisi kehittää siviilipalvelua enemmän rauhantyöksi.

Liiton mielestä siviilipalvelusmiehille pitäisi antaa koulutusta, joka käsittelisi rauhantyötä, rauhankasvatusta, konfliktien väkivallatonta ratkaisua ja siviilivastarinnan organisoinnista.

Liitto esittää myös siviilipalveluspaikkojen laajentamista uusille aloille. Liiton mielestä esimerkiksi kehitysyhteistyö olisi erinomaista rauhantyötä siviilipalvelusmiehille.

Sotilas ulos, asiantuntijat tilalle: ATL UUSIKSI

Sivariliiton piirissä on valmisteltu ehdotus aseettomasta palveluksesta ja siviilipalveluksesta annetun lain 5§:n 2 momentin muuttamisesta. Momentinssa määritellään Asevelvollisten tutkijalautakunnan jäsenet.

Lain muutoksella olisi kova kiire, sillä nykyisen tutkijalautakunnan määräaika päättyy maaliskuussa.

Tutkijalautakunta on luonteeltaan vakuumuksia tutkiva asiantuntijaelin. Sen kokoonpanossa ei asiantuntijaluonnosta ole kuitenkaan täysin huomioitu. Lautakunnassa ei tarvitse olla mm. psykologia taikka nuorisotoiminnan tai rauhanliikkeen asiantuntijaa.

Myöskään uskonnollisten kysymysten asiantuntijaa lautakunnassa ei tarvitse olla, vaikka noin kolmannes armeijapalveluksesta kieltäytyneistä perustelee vakaumukseensa uskonnollisilla syillä. Sen sijaan tutkijalautakunnassa on psykiatri eli lähinnä mielisairauksien asiantuntija ja armeijan upseeri eli armeijapalveluksen asiantuntija.

Valtioneuvosto nimittää tutkijalautakunnan kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Kyseinen momentti esitetään muutettavaksi seuraavaan muotoon:

Tutkijalautakuntaan kuuluu lainoppinut puheenjohtaja, jolla on kokemusta tuomarintoiimassa sekä neljä jäsentä, joista yhden tulee olla rauhanyhteistyön edustaja, yhden psykologi, yhden nuorisotoimintaan perehtynyt ja yhden oikeusministeriön edustaja. Tutkijalautakunnan puheenjohtajalle ja jäsenille määrätään kullekin kaksi henkilökohtaista varamiestä. Puheenjohtajat ja jäsenet sekä varajäsenet määrää valtioneuvosto 3 vuodeksi kerrallaan. Tutkijalautakunta voi kuulla asiantuntijana puolustuslaitoksen edustajaa ja uskonnollisiin kysymyksiin perehtynyttä asiantuntijaa.

Tuomitut vetosivat

nuoris-, nais-, ja rauhanjärjestöihin

"OLEMME PERUSTELEMATTOMIEN
PÄÄTÖSTEN KIERTEESSÄ"

Meistä on tulossa Suomeen Amnesty Internationalin tunnustama mielipidevankien ryhmä.

Joukostamme 25 on tuomittu yhdeksäksi kuukaudeksi vankeuteen ja 12 odottaa parhaillaan tuomiotaan. Ryhmämme on jatkuvassa kasvussa.

Olemme hakeneet siviilipalveluun, mutta asevelvollisten tutkijalautakunta on hylännyt 15 minuutin kuulustelun jälkeen vakaumuksemme. Lautakunta ei perustele hylkäävää päätöstä. Se vain toteaa, että vakaumus on jäänyt selvittämättä.

Olemme valittaneet päätöksestä oikeusministeriöön, joka on hylännyt valituksen. Olemme kuitenkin pysyneet vakaumuksestamme vankeustuomion uhallakin.

Mielestämme kenenkään vakaumusta ei voi mitata millään nopealla ja yksioikoisella menetelmällä. Vakaumus voidaan mitata ainoastaan asettamalla se koetukselle. Tällaisten koetilanteiden järjestäminen ei kuitenkaan ole mahdollista.

Asevelvollisten tutkijalautakunnan toiminta onkin osoittautunut mielivaltaisiksi. Lautakunta näyttää ottaneen tehtäväkseen hillitä siviilipalvelusmaksujen määrää, jonka kasvu liittyy rauhanliikkeen voimistumiseen. Lautakunta hylkäsi viime vuonna lähes 19 prosenttia siviilipalveluun hakeneista. Vielä vuonna 1979 hylkäysprosentti oli neljä.

Mielestämme asevelvollisten tutkijalautakunta olisi lopetettava ja jokainen halukas olisi hyväksyttävä siviilipalveluun pelkän väkivallan vastaisen ilmoituksen perusteella.

Pyydämme nyt järjestöltämme tukea, jotta nykyinen mielivaltainen tilanne saataisiin korjattua. Toivomme Teiltä kannanottoa ja sen saattamista tasavallan presidentin ja oikeusministeriön tietoon. Olemme kiitollisia myös maista tuen ilmauksista.

Tulemme mielellämme kertomaan tarkemmin tilanteesta tilaisuuksiinne.

Vankilaan tuomittujen ja tuomiotaan odottavien siviilipalvelukseen hakeneiden työryhmä

VETOOMUS

TYÖSSÄKÄYVILLE LIITON JÄSENIILLE JA YSTÄVILLE

Kuten muualla tässä lehdessä kerrotaan, on tietoomme tullut tähän mennessä 25 sellaista aseistakieltäytyjää, joita heidän toivomansa siviilipalvelun sijasta odottaa 9 kk vankeus, siksi että he tutkijalautakunnan hylkäävästä päätöksestä huolimatta ovat loppuun saakka pysyneet väkivallan vastaisessa vakaumuksessaan ja kieltäytyneet palvelemasta armeijassa.

Näiden jo tuomittujen lisäksi ainakin 12 ATL:n hylkäämää aseistakieltäytyjää odottaa oikeudenkäynnin alkamista.

Kenties olet myös huomannut päättyneen syksyn aikana julkaistuista sanomalehti-uutisista pari, joissa kerrottiin siviilipalvelusmiesten saaneen "kuuliaisuusrikoksesta" pöyristyttävän pitkiä vankeustuomioita (7-8 kk). Tämänkaltaiset ongelmat palveluspaikoilla ovat tosin harvinaisia, mutta pienempiä tulkinta-erimielisyyksiä työvoimaministeriön määräyksistä esiintyy palvelustaan suorittavien sivareiden ja heidän esimiestensä välillä edelleen tuostakin.

Olemme yhä selvemmin huomanneet, että tarvitsemme toimistollemme säännöllisen lakimiespäivystyksen, siis toisen ja nimenomaan lainopillisiin kysymyksiin perehtyneen työntekijän toiminnanjohtajamme avuksi.

Nykyisillä jäsenmaksutuloillamme ja valtionavullamme emme kuitenkaan pysty palkkaamaan edes osa-aikaista uutta työntekijää. Siksi tämä vetoomus kaikille säännöllisistä tuloista nauttiville liittomme jäsenille ja ystäville:

LUOVUTA PROSENTTI (1 %) KUUKAUSITULOISTASI SIVARILAKIMIEHEN

PALKKAAN !

Käytännössä voit toimia näin: (1) Laske paljonko on 1 % palkastasi. (2) Tee pankkisi kanssa maksupalvelusopimus, jonka mukaan pankki maksaa kuukausittain (joko 1. tai 15. päivä) laskemasi summan liiton lakimiehen palkkaan varatulle posti-siirtotilille numero

1 2 0 7 7 7 - 6

Olit ehkä jo aikaisemmin mukana %-keräyksessämme, kun pari vuotta sitten palkkasimme ensimmäisen työntekijämme. Toivomme, että onnistumme nytkin siinä, missä silloin: käynnistämään uuden toimen, jonka jatkorahoitus saataneen myöhemmin järjestettyä toiselle pohjalle.

Toivomme, että kuulet vetoomuksemme ja päätät osallistua keräykseen. Edelleen, jos tunnet henkilöitä, jotka voisivat olla halukkaita osallistumaan keräykseen, puhu heille asiasta tai toimita meille heidän nimensä ja osoitteensa yhteydenottoa varten. Kiitos!

Jouko Väänänen
puheenjohtaja

Jukka Viitanen
toiminnanjohtaja

SIVIILIPALVELU, USKOTTAVUUS JA KRIISIAIKA

SIVIILIPALVELU KOMPROMISSINA

Siviilipalvelu on historiallisesti eräs osa rauhanliikettä. Toisaalta se tapahuu lainsäädännön puitteissa, jonka päätarkoitus on säännellä asevelvollisuutta. Siviilipalvelun perinteinen heikko kohta onkin, että se näyttää ylläpitävän turmiollista asevelvollisuuslainsäädäntöä. Mitä polttavammaksi tämä heikko kohta tulee, sitä useammasta aseistakieltäytyjästä tulee totaalikieltäytyjä.

Heikon kohtansa vastapainoksi siviilipalvelus sisältää lupauksen kehittymisestä tulevaisuudessa rauhaa rakentavaksi työksi. Vaikka tämänhetkinen siviilipalvelusjärjestelmämme on varsin neutraali toiminnan tarkoituksen suhteen, takana on näky jostakin paremmasta, jota voisi kutsua rauhanpalvelukseksi.

Siviilipalvelu on siis luonteeltaan kompromissi: luovutan vuoden elämäntäni sellaisen lain alaisuuteen, jota pidän vääränä, koska siten edistän asepalveluksen asteittaista muuttamista rauhanpalveluksi. Jos siviilipalveluksen sisältö kehitetään suuntaan, joka murskaa näyn rauhaa rakentavasta työstä, ei kompromissi ole enää perusteltu. Rauhantyyntä näkökulmasta asevelvollisuuslakiin jää jäljelle vain lain vastustaminen, ei enää osallistuminen.

SIVIILIPALVELU JA KRIISIAIKA

1. näkökulma:

Kriisi nähdään sotilaallisena kriisinä, joka edellyttää pelastuspalvelu- ja väestönsuojelutoimenpiteitä. Tämä näkökulma on yhteensopimaton siviilipalvelun kanssa. Yhteinen tekijä löytyy vain menneisyydestä: aika jolloin aseista-

kieltäytyjät pakotettiin aseettomaan palveluun armeijassa. Yritykset löytää edes osittainen yhteensopivuus tänä päivänä ovat ulkomailla johtaneet totaaliseen vastarintaan kieltäytyjien taholta ja vankilatuumioihin.

Kun Norjassa on yritetty tulkita väestönsuojelu tällaiseksi yhteiseksi maaperäksi, joutui maan pääesikunta toteamaan: "esitys...on tuskin toteuttamiskelpoinen aseistakieltäytyjien vastustuksen vuoksi ja osittain läpivietyä järjestelmää olisi nykyistä heikompi. Ryhmät, jotka pyrkivät asevelvollisuusjärjestelmän lakkauttamiseen, voisivat käyttää uudelleenjärjestelyä hyväkseen."

Lisäksi pääesikunta totesi, että siviilipalvelua tulee kehittää "rauhaa rakentavana työnä" siinä määrin kuin käsite voidaan määritellä.

2. näkökulma:

Kriisi nähdään siviiliyhteiskunnan kriisinä, joka edellyttää valmistautumisen kohtaamaan yhteiskunnan normaalia toimintaa uhkaavia tekijöitä, kuten miehitys, kiristys, uhkailu, energiapula, elintarvikepula jne.

Tämä näkökulma on osittain yhteensopiva siviilipalveluksen kanssa. Siviilipalveluksi sopisivat siviilivastarinnan kehittämisen, yhteiskunnan sisäisen oikeudenmukaisuuden edistäminen, kulttuuria vahvistavat tehtävät jne.

3. näkökulma:

Ennalta ehkäisevä työ, joka merkitsee sekä koko kansainvälistä yhteisöä että koko biosfääriä uhkaavien tekijöiden kohtaamista tässä ja nyt ja vaikuttamista niihin. Tämä näkökulma on täydellisesti yhteensopiva

siviilipalvelun kanssa. Siviilipalveluksi sopisivat kehitysyhteistyö, toiminta YK- ja rauhanjärjestöissä, osallistuminen kansainvälisyys-, ihmis- oikeus- ja rauhankasvatuskysymyksiin liittyvään koulutukseen, ympäristön- suojelu jne.

Ylläesitetty jaottelu on välttämättä pintapuolinen ja edustaa sinänsä vain erästä hahmotustapaa. Se kuitenkin osoittaa, että siviilipalvelun ei tarvitse olla tunteeton kriisille, ja että jos siviilipalvelua kehitetään lähemmäksi kriisien asettamia tarpeita, konfliktiin johtava sotilaallinen näkökulma ei ole ainoa tarjolla oleva lähestymistapa.

SIVIILIPALVELUN USKOTTAVUUS

Siviilipalvelusjärjestelmän on oltava uskottava sekä siviilipalvelusmiehen omasta näkökulmasta että yhteiskunnan näkökulmasta. Ellei siviilipalvelusmies usko työpanoksensa edistävään rauhantyyntä siten, kuin hän sen ymmärtää, ei hänellä ole perusteita ryhtyä siihen kompromissiin, mitä siviilipalvelu edustaa, vaan hänellä on päinvastoin perusteita kieltäytyä siviilipalvelusta kuten hän on kieltäytynyt armeijastakin.

Toisaalta, yhteiskunta ei voi pitää siviilipalvelusjärjestelmää onnistuneena, ellei sillä ole perusteita uskoa, että järjestelmä toimii niiden periaatteiden mukaan, joita siihen on alunperin liitetty.

Uskottavuuden saavuttaminen yhteiskunnan kaikkien piirien silmissä on varmasti mahdotonta. Siviilipalvelu ei voi olla uskottava samanaikaisesti siviilipalvelusmiesten ja niiden upseeripiirien silmissä, jotka hahmottavat pasifistit maanpettureiksi.

Uskottava siviilipalvelusjärjestelmän olemassaolo perustuukin siihen, että vaikka yhteiskunnan enemmistö hyväksyy sotilaallisen maanpuolustuksen, se myös hyväksyy sellaisia tärkeitä

rauhantyyntä muotoja, jotka ovat täydellisessä sopusoinnussa siviilipalveluksen luonteen kanssa.

Tämänhetkinen siviilipalvelusjärjestelmä on periaatteessa irrallaan sotilaallisesta maanpuolustuksesta, joskin väestönsuojelukoulun ja tietyt pelastuspalvelun siviilipalvelutehtävät sivuavat sitä läheltä. Nykyinen järjestelmä on myös periaatteessa irrallaan rauhaa rakentavasta työstä, vaikka monet sosiaalialan siviilipalvelutehtävät liittyvät rauhantyyntöön laajassa mielessä.

Tilanne kuvaa siviilipalvelun tämänhetkistä kompromissiluonnetta: olematta selvästi sotilaalliseen maanpuolustukseen tai rauhantyyntöön sidottu, se tarjoaa mahdollisuuden kehittyä tulevaisuudessa niistä kumppan tahansa.

Aseistakieltäytyjistä edelleen mustasukkaisesti huolta kantava sotilasjohto pitää jatkuvasti esillä kehitystä sotilaallisen maanpuolustuksen suuntaan. Mikäli uskottavuudelle siviilipalvelusmiesten omassa silmissä annetaan sille väistämättä kertyvä paino, vain kehitys rauhantyyntöön suuntaan on mahdollinen.

Aseistakieltäytymisen radikaalin luonteen takia siviilipalveluksen uskottavuutta käsitellään julkisessa sanassa tunnetusti leimaavasti ja joskus jopa parjaavasti. Asian tunnetoisuus saanee aikaan sen, että yksittäistapauksia paisutellaan kohtuuttomasti ja pienetkin epäselvyydet asetetaan suurennuslasin alle.

Tämä asettaa siviilipalvelusmiehet valokeilaan, jota he eivät aina riittävästi tiedosta. Kaikesta kohtuuttomuudesta huolimatta siviilipalvelun julkisuuteen on suhtauduttava vakavasti. Siviilipalvelusmiesten on rohjettava tunnustaa itselleen, että niiden vaikeuksien ja rasitusten ohella, joita heidän työhönsä ja aseistakieltäytymiseensä liittyy, järjestel-

mässä on myös piirteitä, joiden korostuminen ei lisää siviilipalveluksen uskottavuutta. Täydellinen välinpitämättömyys siitä, miten oma palvelus liittyy, läheisesti tai etäisesti, sellaiseen, mitä voisi kutsua rauhaa rakentavaksi työksi, kuuluu näihin piirteisiin.

USKOTTAVAMPI SIVIILIPALVELU

1. Vaativa koulutusjakso

Lähtökohtana tulee olla palvelumuodon erityisluonteen pohjalta lähtevä ja sitä kunnioittava koulutusjakso rauhan-työssä, rauhankasvatuksessa, konfliktien väkivallattomassa ratkaisemisessa, kansainvälisyyskasvatuksessa, ihmisoikeuskysymyksissä ja siviilivastarinnessa.

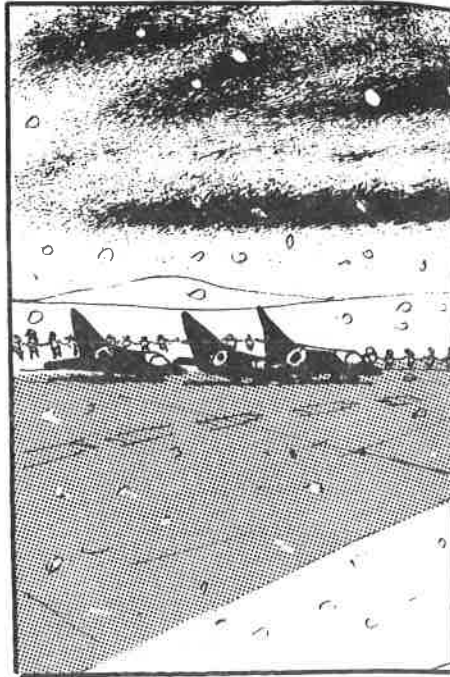
Ei ole ilmeistä syytä, miksi koulutus rauhantyöhön olisi helpompaa kuin koulutus aselliseen maanpuolustukseen. Tällainen koulutus olisi paitsi järkevää ja tarpeellista, myös siviilipalvelun vaativuutta selkeyttävää ja vähentäisi epätasa-arvoa huolellisesti suunniteltua koulutusta saavien sotilaiden suhteen.

Koulutuksen suunnittelua haittaa perinteiden puuttuminen. Ennakotapauksia tosin tunnetaan, esimerkiksi Norjan siviilipalveluopisto ja Belgian rauhankasvatusinstituutti. Koulutusjakson pituus voisi alkuvaiheessa olla kaksi kuukautta ja toteutuspaikkana rauhankasvatusinstituutti, ammatilliset kursikeskukset, kansanopistot ja -korkeakoulut.

Suurin este tähän mennessä tällaiselle koulutukselle on ollut esittelyaktiivisuuden kasaantuminen puolustusministeriölle, joka puolestaan on osoittanut kyvyttömyytensä esitellä muita kuin sotilaalliseen maanpuolustukseen liittyviä koulutusmalleja.

2. Uudet palveluspaikat

Lehtitiedosista poiketen palveluspaikoista on edelleen pula. Tämä pula tarjoaa mahdollisuuksia keinotteluun sekä niiden taholla, jotka haluavat osoittaa, että siviilipalvelusmiehet eivät ole haluttuja, että niiden

– Herra ylipäällikkö. Siviilipalvelusmiehet on nyt pantu tarkoituksenmukaiseen työhön jossa ei ihan helpolla luistella. Ne on lentokentän lumiaitana! KU 29/10/83

taholla, joita ei kiinnosta siviilipalvelun rauhanpoliittinen sisältö.

Rahoituksen järjestäminen suoraan työvoimaministeriön momentilta avaisi järkeviä palveluspaikkoja kuntien palveluksessa. Sopivien kansalaisjärjestöjen hyväksyminen palveluspaikoiksi loisi niin ikään merkittävän määrän järkeviä palveluspaikkoja.

Keskeinen siviilipalvelun vaativuutta ja mielekkyyttä lisäävä uudistus olisi kehitysyhteistyön hyväksyminen siviilipalvelun suorituspaikaksi. Tämä on toteutettu ainakin Ranskassa, Länsi-Saksassa ja Tanskassa. Vapaaehtoisen kehitysaapalvelun kohdalla siviilipalveluajan pidentyminen esimerkiksi kahteen vuoteen ei saa olla esteenä uudistuksen toteutumiselle.

3. Fyysinen rasitus

Asepalveluksen ja siviilipalveluksen fyysisen rasittavuuden vertailu on suosittu ivailun aihe erityisesti

siviilipalvelua vain teoriassa tuntuvien parissa. Jos tähän vertailuun halutaan sen mielettömyydestä huolimatta uskottavuuden nimissä vaikuttaa, ei ole ilmeistä estettä siviilipalvelun fyysisen rasittavuuden lisäämiselle.

Tällöin on kuitenkin muistettava, etteivät varusmiehetkään rehki rehkimisen tai rangaistuksen vuoksi, vaan pieninä osasina tietyn korkeamman päämäärän toteutuksessa. On lukuisia siviilipalvelun luonteen kanssa sopuosinnussa olevia fyysisesti rasittavaa työtä edellyttäviä korkeampia päämääriä, joita eräät siviilipalvelusmiehet itse asiassa jo palvelevatkin.

Esimerkki tällaisesta voisi olla pakollinen työleiri kehitysaluekunnassa, joka palvelisi eräänlaista kotimaan kehitysapua. Tällaisia työleirejä on kokeiltu ns. maan puolustusliikkeen toimesta esim. Suomussalmen ekokunnassa.

4. Siviilipalvelun tarkoitus

Nykyinen siviilipalvelujärjestelmä jättää tarkoituksellisesti ottamatta kantaa siviilipalvelun tarkoitukseen. Sotilasjohto on vaatinut toistuvasti lain muuttamista siten, että siviilipalveluksen tarkoitus sidotaan maanpuolustukseen, mikä heille tarkoittaa samaa kuin aseellinen maanpuolustus aseettomine tukialueineen.

Tätä vaatimusta on pönkitetty korostamalla siviilipalveluspaikkojen kirjon laajuutta ja sekavuutta. Onkin myönnettävä, että jokainen siviilipalvelun tarkoituksesta välinpitämätön siviilipalvelusmies antaa hiljaisen tukensa sotilasjohtoon vaatimukselle.

Luonnollisin tapa määritellä siviilipalveluksen tarkoitus ilman konfliktia palvelusjärjestelmän oman erityisluonteen kanssa olisi puhua rauhaa rakentavasta työstä. Tätä Norjan pääesikunnan käyttämää ilmaisua Suomen

päasesikunta näyttää kuitenkin olevan kykenemätön käyttämään.

ASEISTAKIELTÄYTYMISEN SISÄLTÖ

Tarkoituksen määrittely on kaikessa yksinkertaisuudessaan siviilipalvelusjärjestelmän kohtalonkysymys. Epäonnistuminen voi kerralla murskata sen näyn - pettää sen lupauksen - jonka varaan siviilipalvelun uskottavuus aseistakieltäytyjän näkökulmasta rakentuu.

Toisaalta siviilipalvelusmies voi omalla toiminnallaan auttaa murskaamaan sen näyn rauhaa rakentavasta palveluk-

sesta, jonka varaan siviilipalvelun uskottavuus yhteiskunnan silmissä rakentuu.

Onnistunut kamppailu siviilipalvelusta edellyttää oikeaa analyysiä aseistakieltäytymisen sisällöstä. Tämän sisällön hahmottaminen joidenkin muiden suunnittelemaksi pakolliseksi työpalveluksi on väärä analyysi, joskin ymmärrettävä.

Parempi analyysi pyrkii löytämään kytkenät rauhanliikkeen toiminnan ja siviilipalvelusmiehen oman toiminnan välille.

AVUSTUKSIA SIVAREILLE

Sotilasavustukseen, joka nimestään huolimatta koskee myös sivareita, on tullut merkittävä parannus:

Kun tähän saakka avustuksen saajana on voinut olla vain vihitty vaimo, tulevat tästä lähtien myös avovaimot kyseeseen; kuitenkin sillä edellytyksellä, että avoliitosta on syntynyt lapsi.

Tässä yhteydessä muistutettakoon myös lyhyesti siitä jo vuoden voimassa olleesta sotilasavustuksen laajennuksesta, jonka mukaan sivari voi saada avustusta myös omiin asumiskuluihinsa palveluksen aikana. Muilta osinhan sotilasavustujärjestelmässä on kyse sivarien omaisten toimeentulon turvaamisesta.

Palautettakoon vielä mieliin sekin, että valtion takaamien opintolainojen korot ovat siirtyneet syksyllä valtion maksettaviksi niiden koronmaksukausien osalta, joihin läinän saanut sivari on palveluksessa. Asiaa selostettiin tarkemmin Sivarin numerossa 4/83.

Sotilasavustuksesta saa lisätietoja kuntien sosiaalitoimistoista mihin avustushakemus myös jätetään.

Näin on jutut, paasaa Viitanen.

Siviilipalvelusmiesliiton syyskokous pidettiin Tampereella 19.-20. marraskuuta, kuten paikallaolleet kenties muistavat. Osanottajien lukumäärä ei ollut päätähuijaava, mutta parhaimmillaan noin viidenkymmenen sivarin muodostama rypäkekin ylsi syvälliseenkin keskusteluun. →

SIVARIT KÄIVIVÄT TAMPEREELLA

Rauhantyon palkinto siviilipalvelijoille

Sivareiden arvovaltaiset edustajat kehuttavina.

Suomen Sadankomitealiiton järjestyksessä viides rauhantyon palkinto jaettiin itsenäisyyspäivänä Suomen Siviilipalvelusmiesliitolle ja Tiina Pikkaraisen valitsijayhdistykselle. Palkinto, joka aina on ollut jonkun taiteilijan alkuperäistyö, oli tällä kertaa M. A. Nummisen esittämä siviilipalvelusaiheinen laulu, joka "luovutettiin" Helsingissä

Sadankomitean, Kiilan ja HYY:n yhteisellä itsenäisyyspäivän juhlavastaanotolla.

Palkinnon saajien ansioiksi todettiin siviilirohkeus, jota he ovat osoittaneet toiminnassaan siviilipalveluksen puolesta. He ovat myös ratkaisevasti myötävaikuttaneet siihen, että kuluneena vuonna siviilipalvelukses-

ta on käyty poikkeuksellisen voimakasta julkista keskustelua.

Siviilipalvelusmiesliitto on tehnyt jo kymmenen vuotta työtä siviilipalvelun edistämiseksi. Tiina Pikkaraisen valitsijayhdistys puolestaan asetti viime eduskuntavaaleissa ehdokkaakseen opiskelijana Tiina Pikkaraisen ja vaaliteemana oli siviilipalvelu.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittu Erkka Eloranta johti mainiosti; rutiiniluontoiset asiat (talousarvio, hallituksen jäsenten vaali yms.) hoituvat nopeasti ja helposti, jolloin jäi paljon aikaa todella tärkeistä asioista puhumiseen. Niihän sivareilla uhanalaisena eläinlajina riittää !

Erittäin vakavaksi vaaraksi koko siviilipalvelusysteemin olemassaololle todettiin viime kuukausina esille tulleet vallanpitäjien sivareita vastaan kohdistuneet kannanotot ja niiden takana piilevät ideologiat (tai niiden täydellinen puuttuminen).

Pahaenteisiä lausuntoja ovat antaneet niin sotalaitoksen kuin valtionkirkon johtohenkilöt, puhumattakaan niistä lukemattomista kulissientakaisista yrityksistä, joiden avulla siviilipalvelus on haluttu käytännössä lakkauttaa. Onneksi moiset temput on tähän saakka pystytty estämään, mutta me tarvitsemme yhä tiukempia vastaiskuja niin yksilö- kuin ryhmätasolla, jotta voisimme turvata sivarijärjestelmän säilymisen ja kehittää sitä edelleen.

Tätä taustaa vasten tuntuivat, ainakin minusta, kovin ikäviltä ne keskustelussa esille tulevat väitteet, että Sivariliitto olisi käytännön elämästä ja "tavallisesta" sivarista vieraantuneiden Helsingin herrojen muodostama näennäisaatteellinen ompeluseura. Hitto vieköön !

Pitäisi sentään olla selvää itse kullekin, että liitossa mukanaolo ei millään tavoin ole riippuvaista ihmisen koulutustaustasta, sosiaalisesta asemasta tai mistään muustakaan yhtä epäoleellisesta seikasta. On vain niin, ettei tämänhetkisillä voimavaroilla ole mahdollista toimia ammattiyhdistyksen tavoin siinä määrin kuin olisi tarpeellista. On sitä paitsi hyvä muistaa, että se mitä Siivilipalvelusmiesliitto on, riippuu täsmälleen yhtä paljon sinusta kuin minusta.

Tämän pienen vuodatuksen jälkeen takaisin kokoukseen. Jälleen kerran saatiin todeta Asevelvollisten tutkijalautakunnan tehneen hyvää työtä; ainakin 14 kaveria on jo joutumassa kiven sisään vakaumuksensa vuoksi, ja pariakymmentä muuta odottaa syyte samasta rikoksesta.

Eivät nimittäin suostu menemään armeijaan, tuohon konkreettista rauhantyötä niin maalla, merellä kuin ilmassakin tekevään laitokseen. Outoja tyyppejä ! Yhtä kaikki, jos samaa tahtia jatkuu vielä jonkin aikaa, täytyy Ammesty Intetnationalin palkata lisää henkilökuntaa kirjoittamaan joulu- ja uudenvuodenkortteja Suomen vankiloissa istuville sivareille. Tämä ajatus ei kuitenkaan sanottavammin elähdyttänyt liittokokousväkeä, joten päätettiin ryhtyä toimenpiteisiin asian suhteen.

Hyviä uutisia tuli paikallisilta sivareilta: Tampereella on nimittäin valmis teillä ehdotus uudeksi asetukseksi siviilipalvelusta. Se käsittää mm. vaatimuksen palveluksen laajentamisesta nuorisotyön ja kehitysyhteistyön aloille sekä Atl:n lakkauttamisesta. Varsin asiallisia vaatimuksia, joiden toteutuminen on taas hiukkasen lähempänä SKDL:n liittohallituksen esitettyä samansuuntaisen kannanoton jokin aika sitten.

Seitsemän erovuorossa olleen hallituksen jäsenen tilalle valittiin uudet miehet, joista ilahduttavan moni on pariaa suorittamassa palvelustaan. Kaiken lisäksi hallituksen alueellinen edustavuus parani entisestään; kavereita on nyt niin Oulusta, Helsingistä kuin siltä väliltä. Tämä merkitsee sitä, että hallitus saa paremmin tietoa paikallisista ongelmista. Tästä toivoisi alueellisen toiminnankin helpottuvan (yhdyshenkilöt huomakaa !).

Uudet hallituksenjäsenet ovat: Juha Alakulppi (Oulu), Heikki Pennanen (Kotka), Heikki Timonen (Imatra), Jukka Kekkonen (Espoo), Antti Aalto (Vaasa), Pentti Poikolainen (Tampere) sekä Jorma Hörkö (Helsinki). Onnea heille vaikeassa mutta hausassa tehtävässään. Lopuksi kiitokset kaikille asanottajille virkistävästä tapaamisesta ja erityisesti Timo Lintulalle & kumppaneille, jotka ansiokkaasti isännöivät kokousta; kiitokset Erkka Elorannalle ja Aulis Lehdolle (tunnollinen sihteeri) sekä tietenkin liiton puheenjohtajalle Jouko Väätäiselle ja toiminnanjohtajalle Jukka Viitaselle. Tavataan kevätliittokokouksessa !

HESSU

SOTILASAIKAKAUSLEHDEN LUKIJA:

1. Hanki itsellesi hyvä harrastus: Urheiluammunta käsiaseisiin.
2. Kaikki suurvalta-armeijat luottavat yhä edelleen Valitse itsellesi sopiva ampumalaji.
3. Hanki itsellesi henkilökohtainen ase, pistooli – kivääri – pienoiskivääri.

4. Muista, lupahallintoviranomaiset saattavat suhtautua kielteisesti lupahakemukseesi – siis perustele hakemuksesi.
5. Tue ampumaurheilulle myönteistä kehitystä.
6. Mikäli huomaat asiatonta suhtautumista aseluvanhakijaan, tee valitus.
7. Muista, aseeton kansakunta on heikko.

Ajattelemisen aihetta antoi:

ULTRAMATIC OY

Mannerheimintie 75
00270 Helsinki 27
Puh: 90-410 344

EMME SIIS SITTYNÄÄN OLE YKSIN!
Nuo tunte-elämän leikki-ikäiset joutuvat ulotinhankeissaan todelliseen henkiseen grilliin. Kestäkö jo muutenkin liikuttetu 3-vuotiaan identiteetti siihen saakka kun lakkarissa pullottaa oma pikku pyssy? Kesken jäänyttä sotaleikki-ikää voi siis nyt jatkaa aikuisena. Ja kuinka kätevästi käykään järjestyksenpito vaikka ihan lähiympäristössä.

Siviilipalvelus on
365 rauhanmarssia ...

KOULUTUSTA...

Oletko hiljattain aloittanut palveluksesi tai odotteletko vielä palveluspaikkaa? Mikäli tilanteesi on tämä, kutsumme sinut⁺ koulutus-tilaisuuteen

MITÄ SIVIILIPALVELUS ON?

Tilaisuus järjestetään lauantaina 14. tammikuuta Helsingissä Töölön nuorisotalossa (Pauligin huvila), osoite Mechelininkatu 36. Paikalle pääset esimerkiksi bussilla n:o 24, johon voit nousta Sokoksen edestä Mannerheimistieellä; suuntana on Meilahti ja pois jäädään Kivelän sairaalan kohdalla. Tilaisuus alkaa kello 11.00.

Tule saamaan tietoa oikeuksistasi ja velvollisuuksistasi. Pykälät ehkä jo tunnet, mutta tiedätkö kuinka niitä sovelletaan käytäntöön? Miten järjestäytyvät työ- ja vapaa-ajat, majoitus, ruokailu, lommat, terveydenhoito, sosiaaliset avustukset jne?

Entä voisiko siviilipalvelus olla muutakin kuin nykyisenlaista korvaavaa työpalvelua? Tähän etsimme vastausta, ja mietimme yhdessä, mitä voisimme tehdä muutoksen aikaansaamiseksi.

Älä siis anna tilaisuuden mennä, vaan ilmoittaudu mukaan joko allaolevalla lipukkeella tai soittamalla toimistoomme, puhelin 90/140427 (klo 13-17).

Osallistuminen on liittomme jäsenille muuten ilmaista, mutta ateriointia varten on syytä varata muutama kymppi.

TERVETULOA!

-----leikkaa-----

Ilmoittaudun tammikuun 14. päivän koulutus-tilaisuuteen

NIMI:
OSOITE:

PUH.NUMERO:

Palautetaan osoiteeseen: Siviilipalvelusmiesliitto
Sähköttäjänkatu 6, 00520 HKI 52

⁺Muutkin ovat toki tervetulleita!

ONKO PASIFISTI EHKÄ HUONO RAKASTAJA?

Eikä ketään vastaan.
Puheenvuoroja rauhasta.
Toimittanut Jukka Väyrynen.
Tammi 1983.

Tätä kirjaa on saatu odottaa turhan kauan. Ärhäkkäät ja suorat puheenvuorot rauhasta yksien kansien välissä on vuoden kirjataupaus, jolla kunnioitetaan äskettäin 20 vuotta täyttäneitä Suomen Sadankomiteaa ja sen tekemää rauhantytöä.

"Pasifismin vastustaja ei kuitenkaan käytä konepistoolia vaimentaakseen pasifistin, vaikka mielellään haluaisi. Hän käyttää tyhmyyttä, koska tietää ettei siitä ole puutetta", sanoo nuori Jörn Donner.

Timo K. Mukka kysyy miksi ihmiskunta yhä sallii murhaajien ja ihmiskunnan häpäisijöiden olemassaolon keskuudessaan, vieläpä kaikkien yhteiskuntien johtajina ja kasvattajina.

Markku Lahtela ihmettelee kuinka asiassa missä ennen kaikkea pitäisi järjellä kolkuttaa, pannaan kolkuttamaan omatunto.

Reservin vänrikki Hannu Taanila toteaa, että "suomalaiset on kasvatettu sen verran saksalaisiksi, että meidän on aina ollut mahdotonta ei ainoastaan sietää vaan myös käsittää, että joku on muuta mieltä kuin useimmat meistä."

Muista puheenvuorojen kirjoittajista mainittakoon mm. Ilkka Taipale, Pentti Saarikoski, Pentti Linkola, Veijo Meri, Origo, Biscuit, Väinö Kirstinä, Elvi Sinervo, Arvo Salo, Erkki Tuomioja, Antti Eskola jne.

Vaikka monet kirjan teksteistä ovat jo vuosikymmenien takaa, on niiden sanoma säilynyt tuoreena. Setodistakoon, että rauhantytö on aina ajankohtaista ja ajatonta.

MM

ELÄMÄÄ ATOMIAJAN JUOKSUHAUDASSA

Jennyn päiväkirja.
Love Kirjat 1983.

Jenny edustaa ylempää keski- luokkaa, hän on hieno rouva, hänellä on rakastaja ja hän harrastaa "mielijohdeostoksia", yrittää kaikin tavoin unohtaa kärjistyvän maailmantilanteen.

Lähi-Idässä muuttuu tilanne niin akuutiksi, että perheen pää satsaa 8000 puntaa kahteen huoneeseen pommisuoja-osakkeeseen. Osakkaat järjestävät amerikkalaistyypiset grillipartyt pommisuojaan edustalle. Paikka on hyvin varustettu: on oma sähkögeneraattori, suuret öljysäiliöt, vesisäiliöt, ilman-suodatusjärjestelmä...

Jenny pitää tätä kaikkea järjetömänä. "Eikö tästä kaikesta energiasta olisi liiennyt jotain taiteluun rauhan puolesta... ei, työhön rauhan puolesta?"

Kun sota sitten syttyy jää suuri osa osakkaista ulkopuolelle; ylimääräiset sisäänpyrkijät amutaan ovelle. Alkaa piinallinen aika maan alla "elävän vainajana" itsekritiikin ja minuuden pirstoutuessa, moraalikäsitteen höllyntyesä eräänlaisessa hulluuden tilassa. Kun ovet sitten kuukausien kuluttua aukaistaan on edessä taas aivan uudenlaisia ongelmia.

Tapahtumien myötä Jenny kasvaa tietoiseksi omasta yläluokkaisesta itsekkyydestään ja pinnallisuudestaan. Eräs teoksen pääteemoista on asettaa kyseenalaiseksi koko väestönsuojelu konkreettisen rauhantytön sijasta.

Jennyn päiväkirja on ahdistava mutta tosi fiktio.

MM

ALUEUUTISIA

Alueilta ei ole taaskaan paljoa kuulunut, mutta jotakin sentään tuntuu jatkuvasti olevan tapahtumassa. Sivareitakin on enemmän tai vähemmän mukana aina kun sivareista puhutaan. Onpa jossain tapahtumissakin nähty sivareita.

Vaasan korkeakoulussa on saanut alkunsa VARO-NYT-niminen ryhmittymä. Nimen takana maajailevat Vaasan akateemiset rauhanopiskelijat - nyt!

Ryhmään kuuluu Vaasan korkeakoulun opiskelijoita ja henkilökuntaa. Sodan ja rauhan kysymyksiä pohditaan opintopiirissä, tietoa jaetaan muillekin lehtien ja seinäjulistesteiden muodossa. Toimintaa vastassa on tiukka entisen kauppa korkeakoulun henki, esimerkiksi ylioppilaskunnan edustajiston kanta sivareiden työskentelyyn yo-kunnissa on ehdoton EI.

Ryhmän suunnitelmissa ja tätä lukiessanne ehkä jo toteutettukin on siviilipalvelusmiesteemaviikko, jonka aikana jaetaan sivaritietoutta.

Vaasan opiskelijoiden toiminnasta raportoi Jukka-Pekka Pajunen, jolta kiinnostuneet saanevat lisätietoja (osoite on Naakankuja 4 F 2, 65320 VAASA 32)

Vaasassa ovat myös sivarit toimineet ja pitäneet infotilaisuuden yhdessä nuorisotoimiston kanssa. Liekö jo lopahtaneeksi luultu Vaasan sivariseurain toiminta sitenkin taas elpymässä? Yrittäkää vain usuin voimin pitää toimintaa yllä, vaikka vanhat parrat ovatkin muuttaneet maailmalle (terveysiä vaan Jyrki T:ltä).

Turussa ovat rauhanjärjestöt julkaisseet oman lehden nimeltään Turun rauha. Lienevätkö sivarit mukana touhussa, Turusta ei ole aikoihin kuulunut mitään?

Muu Suomi ei ole antanut kuulua itsestään mitään. Kirjoitelkaa ja soitelkaa.

Tampereella ovat sivarit huhupuheiden mukaan pitkin syksyä touhunneet yhtä sun toista, muun muassa suunnitelleet uutta siviilipalvelusasetusta ja pitäneet ainakin yhden yleisötilaisuuden.

Keski-Uusimaalla ovat sivarit (KUSI) pitäneet ainakin saunailan, johon Liitonkin edustaja on kutsuttu tarinoimaan.

Iisalmen sivarit lienevät olleet Rauhanmarssin puitteissa aktiivisia, mutta tarkempaa tietoa ei ole kuulunut tänne saakka.

Suolahdessa ovat JySSiläiset pitäneet tiedotus- ja keskustelutilaisuuden kaupunginkirjastolla. Yleisöä oli kaupungin asukasluokan suhteutettuna aivan mukavasti.

Helsingissäkin tapahtuu jatkuvasti. Helsingin yliopiston sivarit ovat pitäneet syyskokoouksensa ja valinneet uudeksi puheenjohtajakseen vuodelle 1984 Mikko Keinänen. HYSI jatkaa sivarisaalonkiaan torstaisin toimintollaan Kirjakahvilan liepeillä. Toimintaa on tulossa ATL:n hylkäämien ja vankilaan joutuvien sivarien tiimoilta ja armeijan käyneillekin on ohjelmaa luvassa. HYSI:ssä pohditaan myös mitä ATL:lle voisi tehdä. Jos olet joutumassa ATL:n eteen, otapa yhteyttä Tom Lindahliin, puhelinvuoden alusta lähtien 90-633 986.

Teekkarisivareitakin ollaan Helsingissä kokoamassa yhteen. Otakaapa kaikki antimilitaristiset ja siviilipalvelusmyönteiset teekkarit rauhallisesti puhelinvuotuvillenne ja valitkaa numero 468 2739. Läsnä toisesta päästä pitäisi löytyä Petteri Pavas.

POHJOIS-KARJALAN KUULUMISET

Joensuun seudulla toimii sivareiden yhdyshenkilönä monitoimimies, reservin sivari Osmo Karttunen. Koska hyvin suurella todennäköisyydellä Osmon puhelinnumerot unohtuvat tämänkin SIVARIn takakanasta, pistän ne nyt tähän: koti 973-731 537, työ 973-84 351 (työnumerosta löytyy myös Paiholan sairaalan sivareita).

Osmo on lähettänyt seuraavan kirjeen POKSIn (Pohjois-Karjalan Siviilipalvelusmiehet) syksyisestä toiminnasta:

SIVARITOIMINTA VIRKISTYMÄSSÄ JOENSUUN PUELESSA.

Muotojaan etsii toiminta edelleen. Palavereita eri palvelupaikoilla on epäviralliseen tyyliin joitakin pidetty. Matkat vain ovat pitkät, eikä kaikkia tahdo useinkaan saada kasaan. Syksy onkin kulunut enemmän ulkopuolisille tiedottamisen parissa.

TIEDOTUSTILAISUUS

Kutsuntojen aikaan pidettiin yhteistoiminnassa Joensuun nuorisotoimiston kanssa siviilipalvelustiedotustilaisuus. Iltaa voi pitää onnistuneena; väkeä oli enemmän kuin varusmiesinfossa! Tungosta nyt ei tietenkään ollut, mutta muutama asiasta kiinnostunut. Asiasta kertomassa oli kiitettävän monta sivaria.

RAUHANMARSSI

YK:n aseistariisuntaviikon marssille sivarit latautuivat huolella. Komea banderolli liehui, oli plakaatteja ja iskulauseita tuli niinkuin niitä olisi enemmänkin harjoiteltu. Sivareita oli paikalla parikymmentä, mitä voi alueen sivaritiheyteen nähden pitää hyvänä saavutuksena. Myönteisesti suhtautuivat tunnuksiin myös muut marssijat. "Nyt ollaan oikeiden tunnusten takana" tuumasi muuankin rivistössä ollut.

ETSINTÄKUULUTUS

Pohjois-Karjalan sivareilta on joutunut kateisiin 1) omaisuus, 2) kuitit vuodelta 1982 ja 3) taloutta hoitanut sivari Markku Orpana. Kadonneista jotakin tietoja pyydetään ottamaan yhteyttä Osmo Karttuseen (puhelinnumerot löytyvät tämän sivun vlälaidasta).

LEHDET

Paikalliset sanomalehdet muistavat siviilipalvelusaatetta lähes viikottain. Varsinkin valta-lehti Karjalainen alkaa olla kuuluisa maanpuolustushengestään ja rauhanvastaisuudestaan. Kaikki, mistä voi irrottaa vähänkin siviilipalvelun vastaisuutta kerrotaan suurin otsikoin. Kutsuntojen yhteydessä kerrottiin, että siviilipalveluun pyrkivien määrä on viime vuodesta selvästi laskenut. Lukijoille jätettiin tietenkin kertomatta, että valtaosa kieltäytymisistä tapahtuu muulloin kuin kutsunnoissa.

Uusin uutisaihe paikallisissa lehdissä on Ylä-Karjalan eräiden nimismiesten omaksuma käytäntö, ettei aseistakieltäytyville myönnetä aseenkantolupaa siviilissäkään. Tiukimpina asiassa ovat Nurmeksen nimismies Heikki Vuorela ja Lieksan nimismies Ville-Pentti Tuominen. Tuominen toteaa sanomalehti Karjalan Heilille antamassaan haastattelussa ilmoittavansa kiellosta saada aseenkantolupaa jo kutsunnoissa.

"Meillä täällä Ylä-Karjalan ns. johtoryhmässä on sovittu tästä yhtenäisestä käytännöstä. Tämä käytäntö myös säilyy. Jos joku ei katso voivansa maata, perhetä ja ystäviään puolustaakseen ottaa asetta käteensä, ei tarvitse asetta muutenkaan. Ei eläimienkään tappamiseen." käännä

ed. sivulta

Että sillä tavalla. Vuorela puolestaan toteaa: "Jos mies kerran kieltäytyy aseista, ei hän tarvitse aseentolupaakaan. Ei semmoinen sillä mitään tee." Lieneekö seuraava vaihe se, että luonnonsuojelijat eivät saa kalastuslupaa ja että Enemmistö ry:n toiminnassa mukana ollut ei saa ajokorttia.

Joensuun sivareita rauhanmarssilla (kuva Osmo Karttunen)

Helsingissä jatkaa myös SEURA, Helsingin siviilipalvelusseura, railakasta menoaan. Seuran julkaisu Rauha on levinnyt yhä maata ja lisää lienee luvassa jo pian. Jos haluat ottaa lehteä myytäväksi tai kirjoittaa siihen, ota yhteyttä Tuula-Maria Ahosen, Jämeräntaival 11 i 178, 02150 ESPOO 15, puh 90-465 456.

Seura on ollut aktiivisesti mukana pääkaupunkiseudun rauhantapah-tumissa, mm. eduskuntatalon rauhanomaisessa piirityksessä 9.-10.12. Paikalla on nähty myös muiden siviilijärjestöjen edustajia.

Edellä kerrotut kommentit ovat varsin pöyristyttävää kuultavaa viranomaisilta. Onhan aseistakieltäytymisessä kyse aivan muusta kuin esim. metsästyksessä tai urheiluumunnassa ja köyhää on, jos eivät kuntien korkeimmat laintuntemusta edustavat virkamiehet tätä ymmärrä.

RAUHANPALKINTO SIVAREILLE

Nobelin rauhanpalkinto meni tänä vuonna sotatilan järkyttämään Puolaan.

Suomen Sadankomitealiiton rauhantapah-tumissa, mm. eduskuntatalon rauhanomaisessa piirityksessä 9.-10.12. Paikalla on nähty myös muiden siviilijärjestöjen edustajia.

JYVÄSKYLÄSSÄ VILKASTA

Jyväskylässä on koko syksyn tapahtunut jotakin sivaririntamalla, JySSi ei ole oikein tahtonut pysyä vauhdissa mukana.

SYYSKOKOUS YLLÄTTI

JySSin syyskokous pidettiin lokakuun lopussa lähes kahdenkymmenen sivarin voimin. Tunnelma oli ajoittain jopa tulinen, uuteen johtokuntaan oli tulijoita enemmän kuin mahtui. Puheenjohtajastakin jouduttiin äänestämään, mutta nykyinen puheenjohtaja Erkki Laatikainen valittiin kuitenkin selvällä äänen enemmistöllä seuraavaksikin kaudeksi.

SÄÄNNÖT UUSIKSI

Merkittävin anti syyskokouksesta oli JySSin sääntöjen uudistaminen "ajan hengen mukaisiksi" ja muutenkin toivottavasti paremmin toimiviksi. Ajan henkeen liittyy yhdistyksen nimen muuttaminen: JySSi on nyt Jyväskylän Seudun Siviilipalvelusseura ry. Jäseniksi pääsevät kaikki Suomen kansalaiset, jotka hyväksyvät seuran tavoitteet.

Toimivuutta pyrittiin parantamaan muuttamalla johtokunnan valinta tapahtuvaksi Liiton mallin mukaisesti puoliksi kevät- ja puoliksi syyskokouksessa.

YLIOPPILASKUNTA AKTIIVISENA

Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta, JYY, on jatkanut aktiivista rauhanpolitiikkaansa. Marraskuun lopulla järjestettyyn Maan puolustuspaneeliin oli kutsuttu saman pöydän ääreen keskustelemaan tasavototoimikunnan (yliopisto), teologian, lehdistön (Laatikainen Keski-suomalaisesta), siviilipalvelusmiesten (Kanerva, JYV), armeijan (majuri Sotamaa, JKL:n sot.piiri) ja kansalaisten edustaja. Puhetta johti Vesa Jussila, JYY:n hallituksen puheenjohtaja.

Keskustelu liikkui odotetuilla linjoilla: Laatikainen luki JYVÄRIÄ ja totesi linjansa löytyvän sieltä; JYVÄRIin oli valittu räikeimmät päät päätoimittajan kirjoitelmista, asian ydin oli, että sivarit ovat pinnareita. Sotamaa ei lainkaan ymmärtänyt rauhanliikkeen nimissä tehtävää villitystä, joka "tuottaa hermoheikkoja ihmisiä". Teologian opiskelija Kimmo Saares toi esille mielenkiintoisia Raamatun väärinkäytöksiä, joilla armeijaa usein puolestallaan: käytetään esim. Paavaliin tekstejä, vaikka Paavali itse oli aseistakieltäytyjä. käännä

Sivari Jukka Kanerva kahden tulen välissä: oikealla päätoimittaja Erkki Laatikainen, vasemmalla majuri Pekka Sotamaa (kuva Jykkäristä 19/1983, jossa on koko aukeaman juttu naneelista)

ed. sivulta

Sivari Kanerva korosti mm. täydellisen ajattelutavan muutoksen tärkeyttä, jotta todennäköiseltä näyttävä ydinsota voitaisiin estää.

Tasa-arvotoimikunnan ja kansalaisten edustaja käyttivät realistisia puheenvuoroja rauhan ouolesta, samoin yleisö (58 henkilöä).

Tilaisuuden jälkeen tiedustelimme päätoimittaja Laatikaiselta voitaisiinko Keski-Suomalaisen palstoilla käydä periaatteellista keskustelua siviilipalvelusta, niin että myös sivarit itse voisivat kirjoittaa mielipiteensä. Vastaus oli hyvin selkeä: yhtään sivarien juttua ei tulla julkaisemaan ja

RADIOSTA KUUNNELTU

Radiossa on syksyn mittaan puhuttu paljon siviilipalvelusta. Arkkibiispan ja puolustusvoimain komentajan haastattelujen lisäksi on ollut sketsejä, keskusteluja ja erilaisia sana on vapaa-ohjelmia.

Kirkko näinä päivinä-ohjelmassa 20.11. Viena-Inkeri Lounela käsittelee Suomeen syntyneitä mielipidevankien ryhmää: Jehovan todistajia ja ATL:n hylkäämiä siviilipalveluun hakeneita. Ohjelma oli varsin monipuolinen, aloitettiin kirkon ja armeijan edustajien kannanotoilla (kaikille tutut Vikströmin ja Valtasen puheet), sitten haastateltiin siviilipalvelusmiestä, pastori Juhana Huttulaa. Huttulan mukaan kaan ei varmaankaan lähde siviilipalveluun päästäkseen heloomalta. Siviilipalveluksen sisältö pitäisi Huttulan mukaan olla sellainen, että sitä voi hyvällä omalla tunnolla rauhan puolesta työkentelevä tehdä.

Sivariiliiton sanottiin haluavan kehittää palvelua enemmän rauhan työn ja siihen kouluttamisen suuntaan. Liiton edustajaa ei haastateltu ohjelmassa. Sivareiden sijoittelusta vastaavan Kyösti Poutasen todettiin olevan samoilla linjoilla sivariiliiton kanssa:

periaatteellinen keskustelu on turhaa, koska sitä on pari vuotta sitten käyty tarpeeksi. Asia ei nyt ole ajankohtainen.

Tiedustelin edelleen, miksei KSML julkaisut STT:n välittämää uutista Sivariiliiton lehdistötilaisuudesta 17.11. Uutista käsiteltiin tuolloin useimmissa valtalehdissä, TV:n uutisissa ja radiossa moneenkin otteeseen. Laatikaisen vastaus oli: "Ehkä se oli jonkin toisen päivän lehdessä..."

Sivariikeskustelua pyritään nyt virittelemään muissa Keski-Suomen lehdissä, mikä tosin on vaikeaa, koska KSML on ainoa suuri lehti ja se omistaa monet pienistä paikallislehdistä.

siviilipalvelus on nykyään pikemminkin työpalvelua, ei määrätietoista koulutusta. Sekä liitto että Poutanen kuitenkin pitävät valtaosaa tehtävistä mielekkäinä.

Hylättyjen määrän lisääntymisestä puhuttiin, esiteltiin Liiton vetoomus oikeusministerille ja haastateltiin jo vankeustuomion kärsinyttä sivaria.

ATL:n puheenjohtaja Per-Erik Förars kertoi haastattelussaan hylättyjen edustavan neljää typpiä: 1) sotilasympäristöä pelkäävät, 2) psyykkisesti häiriintyneet, 3) mieleltään kapinalliset ja 4) omaa etuaan tavoittelevat. Vankilaan menevät ovat muita itsepäisempiä.

Kahvila Kinski-ohjelmassa 9.12. saivat kuuntelijat kertoa mielipiteensä siviilipalvelusta ja aseistakieltäytymisestä. Mielipiteet vaihtelivat melkoisesti, kuultiin perinteinen useerin puheenvuoro ja sotaveteraaneja, jotka nyt kieltäytyisivät itsekin. Toimittaja Teono Turkki piti keskustelua asiasta erittäin tärkeänä.

KIRKON SIVARIT EIVÄT SUOSTU VÄESTÖNSUOJELUUN

Oulussa ilmestyyvä, 28 seurakunnan jäsenille jaettava Rauhantervehdys käsitteli 24.11. 83 ilmestyneessä numerossaan siviilipalvelusta, johon kirkolliskokous ja arkkipiispa John Vikström ovat ottaneet kantaa.

"Ilmeisesti kysymys siviilipalvelusta ja aseellisesta palvelusta ei ole niin yksiselitteinen kuin kirkolliskokous kannanotollaan antoi ymmärtää. Vaikka ne kieltämättä kuuluvat valtion tehtäviin, kirkolliskokouksen päätöksessä on eräänlainen käsi pesun maku; ongelmasta päästään sillä, että se ylläpidetään valtion niskoille", toteaa päätoimittaja Tuomo Korteniemi.

Korteniemi - joka varmuuden vuoksi merkitsee nimensä alle "reservin vänrikki" - jatkaa: "Kovin kristillisenä tällaista ratkaisua ei voi pitää. Helposti tulee mieleen, että tällä tavoin kirkko hylkää ne jäsenensä (ja työntekijänsä) jotka syvistä uskonnollis-eettisistä syistä valitsevat siviilipalvelun. Diakoninen mieli on kovin kaukana."

SIVIILIPALVELU -
RAUHAN RUKOUSTA

"Siviilipalveluun ei lähdetä siksi, että päästäisiin helpommalla. Jo pelkäämään siviilipalveluun hyväksytyksi tuleminen edellyttää tiukan seulan läpikäymistä", sanoo rovaniemeläinen teol. yo. Kimmo Hurri. Hän on suorittanut siviilipalvelunsa Valamon luostarissa Heinävedellä.

"Olen ehkä optimisti ja idealisti. Ajattelen että jos kristittynä lähden siviilipalveluun, se on eräänlaista rukousta. Uskon että rauha voi tulla. Mielestäni asiati pitäisi pystyä ratkaisemaan poliittisella tasolla eikä sotimalla", Kimmo Hurri jatkaa.

"ARKKIPIISPA ALISTUU
SODAN PAKKOO"

"Siviilipalvelu on väkivalan käytöstä kieltäytymistä. Siviilipalvelun pitäisi sauntauu ennen kaikkea konfliktien ehkäisemiseen", sanoo Oulun seurakuntien rippikoulupastori Risto Pontela, reservin siviilipalvelusmies. →

— Rakkaat veljet! Raamatussa sanotaan että "Nainen vaikeutetaan seurakunnassa" ja sivareita siellä ei edes mainita!

SSd 18/11/83

Ero on siinä, että väestönsuojelu on jo konfliktitilanteissa syntyneiden vaurioiden korjaamista.

"Tässä mielessä arkkipiispa Vikströmin kannanotto merkitsi alistumista siihen ajattelutapaan, että sodat ja konfliktit voivat vain jatkua. Tavallaan arkkipiispa ilmaisi, että jos tarve tulee, niin otetaan sitten aseet esiin", Risto Pontela sanoo.

Risto Pontela oli mukana Oulussa YK:n aseidenriisuntaviikolla järjestetyssä suuressa väestönsuojeluharjoituksessa. "Katson, että jos kriisi tulee, velvollisuuteni on antaa oma panokseni. Mutta ennen kriisin syntymistä haluan toimia siten, ettei kriisejä pääsisi syntymään. Siksi pidän ajatusta siviilipalvelun sulauttamisesta väestönsuojelun osaksi koko siviilipalveluideologian romuttamisena. Haluan olla realistinen, mutta säilyttää silti ihanteeni."

Siviilipalvelu parhaimmillaan olisi Risto Pontelan mielestä rauhankasvatukseen liittyvää, esimerkiksi työtä lasten ja nuorten parissa. Toinen vaihtoehto voisi olla konkreettinen työ erilaisten rauhaa uhkaavien tekijöiden poistamisessa tai tasapainoisten, ihmisarvoisten elämänehtojen luomisessa, esimerkiksi kehitysyhteistyössä.

"Mahdollisuus suorittaa siviilipalvelu myös kirkon tehtävissä pitäisi olla itsestään selvää jos kirkko pystyy tarjoamaan paikkoja, jotka edistävät rauhanomaisen asenteiden vahvistumista", Pontela sanoo.

MILITARISOITUNUT KIELEMME

"Siviilipalvelu on minulle henkistä maanpuolustusta, joka lujittaa kansallisia ja kansainvälisiä rauhanrakenteita", sanoo teol. yo. ja toimittaja Sakari Sarkimaa. "Jos kristityt eivät taistele sotaa vastaan, he edesauttavat niiden syntymistä", Sarkimaa muistuttaa.

Sarkimaa ei hyväksy arkkipiispan kannanottoa, jossa sivuutetaan väkivallan syyt ja sitä ruokkiva koneisto.

"En voi hyväksyä periaatetta, että siviilipalvelu olisi vain osa väestönsuojelua".

Sarkimaa viittaa kielen militarisoitumiseen, siihen, että sotaan liittyvät asiat määritellään uusilla, "pehmeämmillä" ilmaisuilla jotta sota muuttuisi helpommin hyväksyttäväksi. "Jos tällainen ajattelu viedään tarpeeksi pitkälle, voidaan sotiakin ajatella eräänlaiseksi kansainväliseksi "vuoropuheluksi". Tapaminen on vain "vihollisen elävän materiaalin" tuhoamista."

"Kuvaava esimerkki kielen militarisoitumisesta on Yhdysvaltain presidentin nimitys eräälle ydinaseelle: peace maker - rauhantekijä. Kielen avulla ihmiset saadaan hyväksymään sota."

Sarkimaan mukaan jää epäselväksi, mitä arkkipiispan tarkoittama "henkinen väestönsuojelu" on ja kenelle sitä annetaan.

Sarkimaan mielestä kirkko kulkee nyt, ottaessaan siviilipalveluun kielteisen kannan, muun yhteiskunnan perässä - kuten aina. "Kirkko voisi kulkea väkivallattoman ajattelun etulinjassa, mutta nyt se kulkee takalinjassa."

Esimerkiksi Saksan Liittotasavallassa kaikki teologit on vapautettu asepalveluksesta ja kirkko tarjoaa runsaasti siviilipalvelupaikkoja esimerkiksi diakonian piirissä.

"Kansainvälisen esimerkin mukaan ratkaisun ei pitäisi olla mahdoton toteuttaa meilläkään", Sarkimaa huomauttaa.

Matti Mäkelä

MUISTATHAN UUSIA JÄSENYTTESI LIITTOSSA VUODEKSI 1984!

Se käy lähimmässä postissa tai pankissa tämän lehden mukana tullutta ps-korttia käyttäen.

Näin tehdessäsi

- saat vuoden 84 kuusi SIVARIA
- pääset päättämään liiton asioista
- tuet merkittävällä tavalla liittoa, jonka toiminta on suuresti jäsenmaksutulojen varassa

Liiton ohessa voit halutessasi tukea ylimääräisellä lahjoituksella aseistakieltäytyjien kansainvälistä järjestöä War Resisters' Internationalia (WRI). Täytä ps-kortti sekaannusten välttämiseksi huolellisesti.

Rötössivarin käy köpelösti

RIKOS JA RANGAISTUS

Tämä juttu ei ole mielikuvitusta. Se tuntuu ensin surkuhupaisalta, mutta kääntyy lopulta niin surulliseksi, kuin tosielämän taruissa aina joskus käy.

Siviilipalvelusmies Jussi sai koulutustaan vastaamattoman ja viimeiseen saakka vastustamansa palveluspaikan vajaan 300 kilometrin matkan päässä kotoaan.

Vähän palveluksensa aloittamisen jälkeen Jussi sai kuulla tyttöystävältään, ettei tämä enää ollut kiinnostunut hänen seurastaan. Näinhän joskus käy.

Murheellinen Jussi päätti lähteä juopottelemaan. Viinaa oli riittävästi saatavilla ja niin Jussi onnistui olemaan humalassa vielä seuraavana aamuna palveluspaikallaankin. Esimies huomasi Jussin väsähtäneen liikehdinnän ja pistävän viinan hajun ja määräsi hänet asuntolaan selviämään.

Tapauksesta ilmoitettiin laitoksen johtajalle, joka määräsi rangaistukseksi Jussille 4 viikkoa poistumiskieltoa.

Rangaistusajan Jussi työskenteli moitteettomasti. Poistumiskieltoakaan hän ei rikkonut. Työ mielisairaalan suljetulla osastolla oli kuitenkin kokemattomalle Jussille ruumiillisesti ja henkisesti kovin rasittavaa.

Jussi anoi palveluspaikan siirtoa ja saikin eräästä laitoksesta lupauksen, että hänet otetaan sinne. Työvoimaministeriö kuitenkin hylkäksi siirtonomuksen.

Poistumiskieltoaika kului ja Jussi pääsi ensimmäiselle lomalle kotipuoleen. Paluumatkalla hän - syystä tai toisesta - myöhästyi viimeisestä palveluspaikalle lähetevästä sopivasta junasta juuri sen ratkaisevan minuutin. Jussi ilmoitti välittömästi puhelimitse myöhästyvänsä seuraavana aamuna töistä.

Rangaistukseksi hän sai uuden poistumiskielton.

Yksinäinen ja onneton Jussi päätti rikkoa epäoikeudenmukaiseksi kokemaansa rangaistusta ja meni paikalliseen ravintolaan. Kosteaa illan jälkeinen aamu oli ankea. Otettuaan mukanaan tuomastaan pullosta parit krapula- ja rohkaisuryppyt hän suoriutui töihin.

PAHA SAA PALKKANSA...

Humalatila huomattiin taas ja siitä ilmoitettiin laitoksen johtajalle. Johtaja totesi, etteivät poistumiskielnot tunnu auttavan, määräsi Jussin kotiutettavaksi ja ilmoitti tapauksen poliisille.

Juttu käsiteltiin myöhemmin oikeudessa ja Jussi sai siviilipalvelusmiehen kuuliaisuusrikoksesta 7 kuukauden ehdottoman vankeustuomion.

Toki Jussi oli rangaistuksen ansainnut, eiväthän muutkaan saa humalassa tehdä töitä. Ellei työ sitten satu olemaan senlaatuista, että joutuu "edustamaan". Mutta oliko rangaistus missään oikeudenmukaisessa suhteessa tekoon?

HERKKUPALOKA VALTASELLE

... jos jaksat leikkiä sotaa
vielä 20-vuotiaanakin,
et aikuistunut armeijassakaan!

© 1983-85

HERKKUPALOKA VALTASELLE

MYÖS ARMEIJASSA ?

Armeijassa samasta teosta olisi saanut muutaman päivän arestia ja sitä vastaavan ajan ylilpalvelua. Normaalielämässä 7 kuukauden ehdoton vankeusrangaistus edellyttää vakavaa rikosta. Verrata voi esimerkiksi ratti-juopumuksesta koituihin rangaistuksiin.

Tuomio oli täysin lainmukainen, sillä sivareita koskevat kurinpitösäännökset ovat ankaria. Kurinpitörangaistuksina sivarille voidaan määrätä varoitus, ylityötä tai poistumiskieltoa.

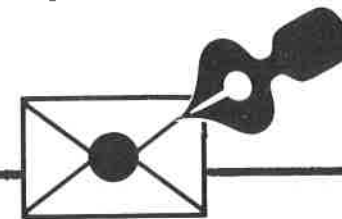
Jos kuitenkin "on ilmeistä, ettei hän ottaisi ojentuakseen kurinpitörangaistuksista, hänet tuomitaan siviilipalvelusmiehen kuuliaisuusrikoksesta palveluksen loppuajaksi vankeuteen. Kolme kuukautta vankilassa ollut voi hakemuksesta päästä ehdonalaiseen vapauteen jatkamaan siviilipalvelustaan.

Sivareiden järjestysrikkomuksia ei ole tilastoitu. Sivariliiton sormituntumatiedon perusteella ne ovat harvinaisia, esimerkiksi armeijassa tavanomaiset tappelut ovat jokseenkin tuntemattomia.

Rangaistuksiin johtavat lähinnä poissaolot työstä ja alkoholin käyttäminen. Vankilaan johtaneet kuuliaisuusrikokset - 2 tai 3 vuosittain - ovat lähes poikkeuksetta alkoholitapauksia. Ikävä lisäpiirre on, että jutut melkein aina uutisoidaan näyttävästi eräässä osassa lehdistöä. Esim. Ilta-Sanomien on hyvin herkkä "omantunnonarkojen" rikoksille. Nimismiehet ja kaupunginviskaalit saavat kehnoon virkapalkkaansa mukavaa lisää ilmoittaessaan mielenkiintoisimmat jutut lehdille.

Sotilaiden kurinpitösäännöksiä on juuri muutettu. Tarkoituksena on kuulemma rangaistusten inhimillistäminen. Epäinhimilliset kurinpitokeinot tuntuvat kyllä loogisesti sopivilta epäinhimillisyyteen tähtäävässä laitoksessa. Armeijan kurinpito ei ehkä muuten sivareita kiinnosta, mutta sen muuttaminen tarjoaa sopivan tilaisuuden puuttua siviilipalveluksen kurinpidon epäkohtiin ja vaatia myös sen inhimillistämistä.

JORMA HÖRKÖ

Työväen kulttuuritapahtuma
JYVÄSKYLÄN TALVI

SOTA, RAUHA, OIKEUDENMUKAISUUS 28.-29.1. 1984

Miksi sodat syttyvät?

Aika: La 28.1. klo 10-17

Paikka: Jyväskylän yliopisto, liikuntatieteen laitos

klo 10.00

- o Avaus, Antero Mikonranta, valm. työryhmän puheenjohtaja
- o Sotien syyt ja edellytykset, Yrjö-Paavo Häyrynen
- o Väkivallan sosiaalhistoriaa, Heikki Ylikangas

klo 13.00

Talven avajaiset, kirjailijan puheenvuoro teemasta,
Henrik Tikkanen

klo 14.30

- o työväenliike ja sota, työväenliikkeen suhtautuminen sotaan ennen ja nyt, Seppo Hentilä
- o Suomalaisen sodanvastustajan puheenvuoro
- o Vanhoja propagandafilmejä Suomesta, asiaan johdattelijana ja filmikoosteen tekijänä Peter von Bagh

SOTA KOSKEE KAIKKIA

Aika: Su 29.1. klo 10-17

klo 10.00

- o Sodan luonteen muuttuminen, Raimo Väyrynen
- o Sotien Eurooppa, Ernst Henri (NL)

Lounastauko

klo 13.00

- o Väli-Amerikan väkivallan arkipäivää, edustaja Salvadorista
- o Lapset sodan jaloissa, Raija-Leena Punamäki

Keskustelua, johdattelijana Ilkka Taipale

AVOIMIA PAIKKOJA

Löytyisikö Helsingin suunnalta sosiaalisen alan sivarria, joka vaihtaisi paikkansa Rauhan sairaalan sosiaalitoimiston paikkaan Imatralla?
Tiedustella voi puh. 954/28411/Esko Halminen

JÄRVENPÄÄN PERHERYHMÄLASTENKOTI

hakee mitä pikimmin sivarria palvelukseen nuorisotasuntolan valvojaksi (valvottavat noin 20-vuotiaita).
Työaika 15.00-23.00.
Tiedustelut puh. 90/2913372/Hautamäki

RAUHA ON RAKENTAMISTA 11.-12.2.1984

OMA JA YHTEINEN VASTUUMME RAUHASTA

Aika: La 11.2. klo 10-17

Paikka: Jyväskylän yliopisto, juhlasali

klo 10.00

- o Yksilön merkitys ja vastuu rauhan ja sodan kysymyksissä, Georg Henrik von Wright
- kommentti: Jouko Väänänen
- o Ay-liikkeessä toimivan ihmisen vastuu työstä ja rauhasta, Kimmo Kevätsalo, Riitta Prusti

Lounastauko

klo 13.30

- o Joukkotiedottajat - rauhan vai asevarustelun palveluksessa? Kaarle Nordenstreng
- o Vastuu kasvatuksesta, Birgit Brock-Utne (Norja)

RAUHANLIIKKEET JA RAUHAN RAKENTAMINEN

Aika: Su 12.2. klo 10-17

Paikka: Jyväskylän yliopisto, juhlasali

klo 10.00

- o Mary Kalldor (Englanti)
- o Georgi Arbatov (NL)

Lounastauko

klo 13.00

- o Robert Moore (USA)
- o Marianne Skarp (Suomi)

klo 14.30

- o Suomen vastuu rauhasta-loppupaneeli, jossa mukana Pertti Joenniemi, Juhani Lehto, Vappu Taipale, Helena Kekkonen ja Ahti Karjalainen

SIVARILIITTO

hakee osa-aikaista

LAKIMIESTÄ

-haastava, kiinnostava työ

-minimipalkka 2.100 mk/kk (20 h/viikko)

-hakijoista etusija siviilipalveluksen suorittaneella valmiilla lakimiehellä, mutta muutkin voivat lähettää vapaamuotoiset hakemukset osoiteella

Siviilipalvelusmiesliitto

Sähköttäjänkatu 6

00520 Helsinki 52

Tarkempia tietoja antaa Jukka Viitanen

puh. 90/140427 klo 13 - 17

Vår kära ärkebiskop har bekänt färg i frågan om civiltjänstgöring. Han anser att den bör anslutas till befolkningsskyddet. Biskopen vill alltså att civarna i stället för fredsarbete skall sysselsättas med halvmilitära lekar och med att sprida och upprätthålla uppfattningen om kriget som någonting ofrånkomligt och naturligt.

Riksdagens talman Mikko Pesälä vill att vi ska sluta drömma om ett kärnvapenfritt Norden, och föreslår i stället att vi utvecklar ett nytt radarsystem. Vi behöver konkreta åtgärder, säger han...

Den västtyske författaren Günter Grass har råkat i motvind sedan han uppmanat alla unga män att vägra göra värnplikt eftersom Förbundsrepublikens armé bryter mot landets grundlagar i och med euro-robotarna.

USA hotar att utträda ur UNESCO om organisationen fortsätter att motarbeta "frihetens krafter".

25 turkiska fredsaktivister har av en militärdomstol dömts till mellan 5 och 10 års fängelse. Fredskommittén som aktivisterna tillhörde hade krävt ett slut på kapprustningen och att Turkiet lämnar Nato.

Finland följer Turkiets exempel. Den första av de 25 vapenvägrare som sökt civiltjänstgöring och fått fängelsedom (9 mån) inleder avtjänandet av straffet den 10.1 i Hfors länsfängelse.

Med anledning av detta anordnas en demonstration utanför presidentens slott 10.1 kl 12. Det gäller åsiktsfriheten. Skall också Finland bli ett fall för Amnesty International?

Civiltjänstgörarförbundet överlämnade i november en appell till justitieministern. Förbundet önskar att de fall där den som sökt civiltjänstgöring men i stället fått fängelsedom tas upp till förnyad och noggrannare granskning hos prövningsnämnden. Man förutsätter också att nämnden i fortsättningen motiverar de fällande utslagen och att det blir praktiskt möjligt att överklaga nämndens beslut hos justitieministeriet, så som lagen föreskriver. Förbundet vill också att civiltjänstgöringen jämföras med bevärad tjänst och att prövningsnämnden avskaffas eller åtminstone att dens sammansättning ändras.

En civare får betydligt hårdare straff än en bevärad värnpliktig får för samma förseelse. Ett annat missförhållande är att civarnas förseelser tacksamt uppförstoras och utnyttjas av pressen.

Varje civare bör alltså vara medveten om sitt ansvar som medlem i en noga bevakad grupp.

Civiltjänstgörarförbundet söker en jurist (deltidsanst). Närmare upplysningar fås från förbundets kansli:
Telegrafistgatan 6
00520 Hfors 52
tel. 90/140427 kl 13-17

Blivande civare! Information om tjänstgöringen, om dina rättigheter och skyldigheter och om praktiska arrangemang får du lördagen den 14.1 fr.ö. m. kl 11 i Tölö ungdomshus (Pauligs villa), Mechelingatan 36, Helsingfors. Förfrågningar och anmälningar till samma nummer som ovan.

NAISTEN
RAUHANKALENTERI

1984

JOUKKOJULKAISU

Pyydetään
palauttamaan,
ellei vastaan-
ottajaa
tavoiteta.

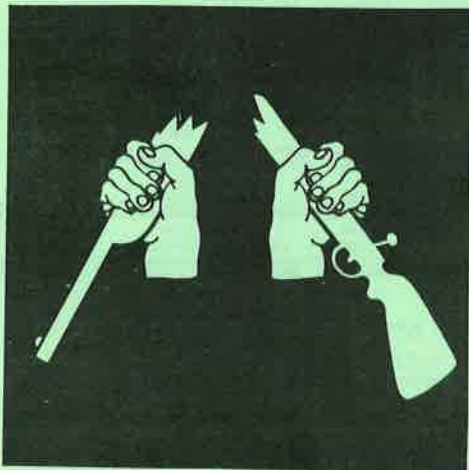
Siviilipalvelu -vuoden hyvä työ

SIVARI

Poliittisiin puolueisiin ja uskonnollisiin katsomuksiin
sitoutumaton Suomen Siviilipalvelusmiesliiton jäsenlehti

SIVARI ilmestyy 6 kertaa vuodessa.

Kirjoitukset seuraavaan SIVARIIN kuukauden kuluessa.

Julkaisija ja kustantaja:
Suomen Siviilipalvelusmiesliitto,
Sähköttäjänkatu 6,
00520 HELSINKI 52,
puh. 90-140 427

Postisiirto 750 54-1

ISSN 0780-1696

Paino: Nuorten
työkoti, Helsinki 1983

Suomen Rauhanliitto - YK -yhdistyksen jäsenjärjestö,
75 vuotta rauhantyötä ja 50 vuotta siviilipalvelusta Suomessa.